

Škola
tranzicijske
pravde

Za izdavača:

Inicijativa mladih za ljudska prava - Hrvatska
listopad, 2021.

Sadržaj

04

Kratki opis

05

Sadržaj tematskih jedinica škole

12

Metodologija i prijave

13

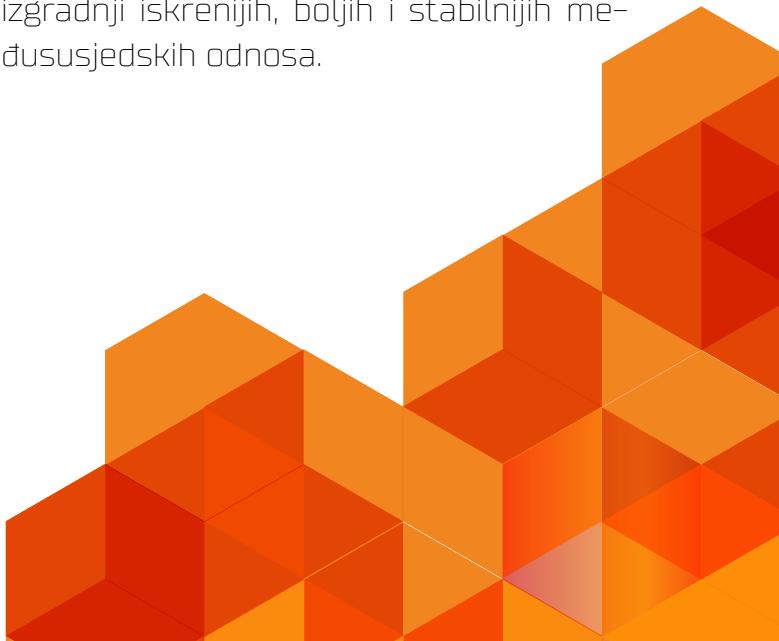
Dojmovi sudionika

Kratki opis

U periodu od 26. do 28. ožujka 2021. godine, Inicijativa mladih za ljudska prava Hrvatska i Inicijativa mladih za ljudska prava Srbija uz podršku Vlade Ujedinjenog Kraljevstva i Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) organizirali su **školu tranzicijske pravde** putem platforme Zoom za polaznike i polaznice iz Srbije i Hrvatske. Škola se odvijala na BHS jezicima.

Svjesni odgovornosti koju imamo kao organizacija civilnog društva, organizirali smo ovu školu kako bismo mladima iz Hrvatske i Srbije omogućili znanja te otvoreni prostor za diskusiju o temama koja naša društva razdvajaju. Generacije rođene nakon ratnih zbivanja i stradanja služuju priliku za izgradnju solidarnosti i kvalitetnijeg života u nekad sukobljenim zemaljama. Uvjet za takav razvoj polazi od kritičkog odnosa prema prošlosti te iskrene želje za tolerancijom i pomirenjem. Ova škola jedan je od načina kako doprinijeti izgradnji iskrenijih, boljih i stabilnijih međususjedskih odnosa.

Sadržaj tematskih jedinica škole

Osnove tranzicijske pravde

Marijana Toma

konzultantica UNDP-a

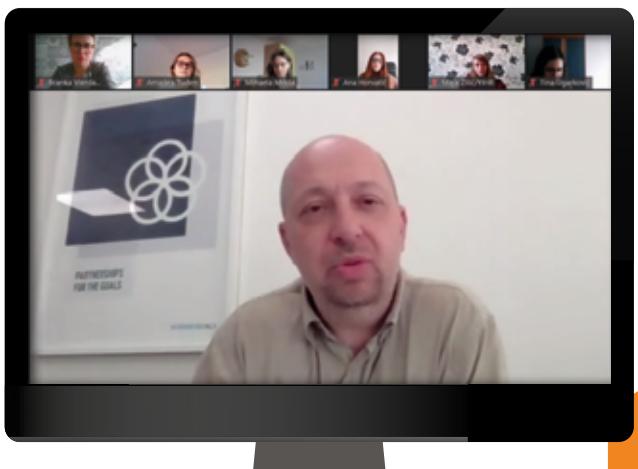
Predavanje o nastanku koncepta tranzicijske pravde, o njezinim ciljevima te mehanizmima kao što su kaznena pravda, komisije za istinu, reparacije i reforma institucija na primjeru država Latinske Amerike, Ruande, Španjolske, Kanade.

Kaznena pravda

Ivan Jovanović

UNDP

Predavanje o radu i nasljeđu Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) te sadašnjem radu Međunarodnog rezidualnog mehanizma za kaznene sudove (MRMKS). Predavanje se koncentriralo na objašnjenje važnosti ostvarenja kaznene pravde u sklopu ostvarenja mehanizama tranzicijske pravde.

Memorijalizacija

Jelena Đureinović

povjesničarka i koordinatorica
istraživačke platforme
"Transformacije i Istočna Evropa"
na Sveučilištu u Beču

Predavanje o pojmu memorijalizacije s naglaskom na ulogu koju ono ima u sprječavanju ponavljanja zločina te o načinu na koji se "memory activism" suprotstavlja historijskom revizionizmu i negacionizmu.

Politike sjećanja

Nevena Škrbić Alempijević

redovna profesorica
na Filozofskom fakultetu
Sveučilišta u Zagrebu

Može li sjećanje biti društveno? Kako se ono prenosi? Koji je odnos politika sjećanja i kulture sjećanja? Zašto društva zaboravljaju? Koji je odnos individualnog i kolektivnog sjećanja? Predavanje o politikama sjećanja se dotaknulo ovih i brojnih drugih pitanja.

Škola tranzicijske pravde pokazala se uspješnom platformom za razvijanje kritičkog mišljenja, kulture dijaloga i demokratskih vrijednosti poput senzibiliteta za različitost, tolerancije i solidarnosti.

Iz pozicija različitih disciplina i profesija organizatori Škole su, na vrlo primjenjiv način, argumentirano uputili na važnost suočavanja s prošlošću kao mehanizma za razrješavanje društvenih konflikata. Sjajan odaziv zainteresiranih polaznika i njihovo aktivno uključenje u konstruktivne rasprave upućuju na društvenu relevantnost i potrebu za ovakvim programima.

*dr.sc. **Nevena Škrbić Alempijević***

Dojam predavača

Narativi povijesti u školskim udžbenicima

Nikica Torbica

DKolektiv – organizacija za društveni razvoj

Ovo predavanje se koncentriralo na službenu povijest te kako se o njoj uči u školama. Razgovaralo se o metodama i pristupima kako se suprotstaviti nacionalističkoj interpretaciji zbivanja iz prošlosti.

Reparacije

Lejla Gačanica

pravna savjetnica
i nezavisna istraživačica

Predavanje o materijalnim i simboličnim reparacijama te pojmu civilne žrtve rata koje je proučavalo primjere reparacija u Hrvatskoj, Srbiji i Bosni i Hercegovini.

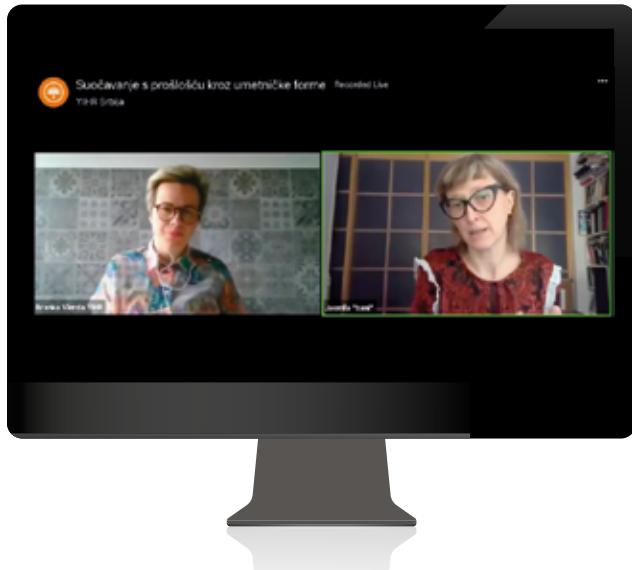

Seksualno nasilje u ratu

Mina Damnjanović

feministička istraživačica i
politologinja

Predavanje o feminističkoj definiciji seksualnog nasilja u ratu, prepoznatosti sankcioniranja seksualnog nasilja u ratu u međunarodnim konvencijama i aktima, prepoznavanju seksualnog zlostavljanja kao zločina protiv čovječnosti kroz presude MKSJ te odnosu silovanja u ratu i zločina protiv čovječnosti. Fokus je stavljen i na osnivanje i rad Ženskih sudova.

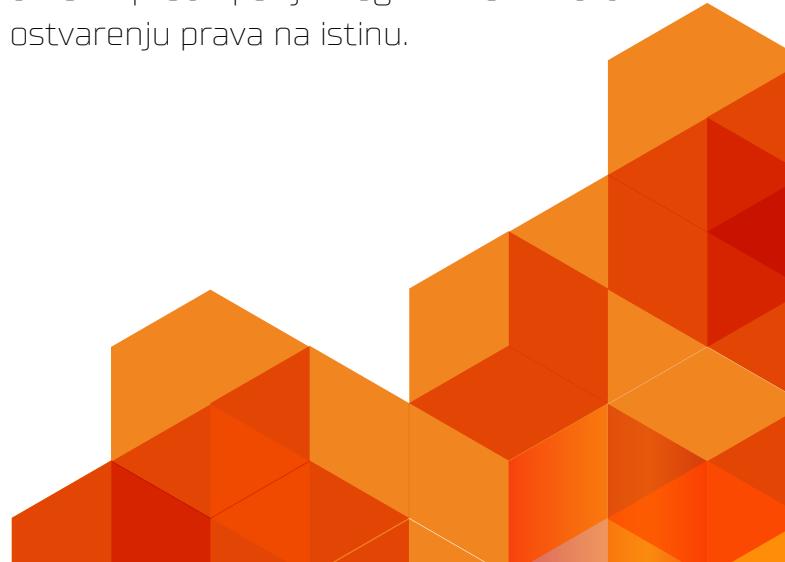

Suočavanje s prošlošću kroz umjetničke forme

Jasmila Žbanić

redateljica

Razgovor o motivaciji i procesu stvaranja filma "Quo vadis, Aida?" nominiranom za nagradu Oskar za najbolji strani film u 2020. godini, ujedno i prvom igranom filmu o genocidu u Srebrenici. U razgovoru dostupnom i za javnost s redateljicom smo razgovarali između ostalog i o odnosu pojedinaca, društava i institucija prema posljedicama ratova devedesetih, teretima prošlosti za sadašnje i buduće generacije na postjugoslavenskom prostoru te mogućnostima i utjecaju umjetničkih izražaja u borbi protiv povijesnog revizionizma te ostvarenju prava na istinu.

Ja sam feministkinja i to se vidi i iz mojih filmova.

Ja smatram da rat nije solucija ni za šta.

*Rat je samo jedan trenutak u kojem sve ljudsko propada
i tu ne postoje nikakve mogućnosti
da se održiš kao ljudsko biće.*

Jasmila Žbanić

28. ožujka 2021.

Iz razgovora

*Ja sam htjela ovim podržati vaš rad
jer ga izuzetno cijenim i stvarno mislim
da mladi ljudi koji sarađuju s vama su fenomenalni.
(o radu Inicijative mladih za ljudska prava)*

Jasmila Žbanić

28. ožujka 2021.

Iz razgovora

Metodologija i prijave

Metodologija

Metodološki pristup ove škole je uključio upoznavanje sudionika s teorijskim okvirima vezanim za tranzicijsku pravdu kao i interaktivno sudjelovanje u diskusijama na temu. Sudionici su se osvrnuli na ovaj metodološki pristup:

◆ *Aktivno smo sudjelovali u promišljanju s predavačicom, što je dodatno pomoglo pri boljem shvaćanju teme.*

◆ *Odličan predavač, približio nam je temu kroz jasne primjere i dozvolio da sami prodiskutiramo radom u manjim grupama.*

◆ *Posebno je zanimljiv bio uvodni deo kada smo i mi uzeli učešća preko one onlajn aplikacije.*

◆ *Rasprave su bile vrlo sadržajne, i posebno bih istaknula to kako je svatko tko je htio mogao doći do riječi u bilo kojem trenutku i kako su se sva mišljenja uvažavala i poštivala.*

Prijave

Na školu se prijavilo 55 mladih u dobi od 18 do 30 godina iz Hrvatske i Srbije, a sudjelovalo je njih 30.

Dojmovi sudionika

Izuzetno dobar izbor tema, iako su predavanja bilo dugotrajna - koncentracija mi nije padala što samo pokazuje koliko je sve bilo *dobro osmišljeno*. Predavači su stručni i otvorenici.

Škola je nadmašila moja očekivanja, *sjajno iskustvo!* Organizatorice su bile odlične, kao i svi sudionici, neopisivo mnogo sam naučila i saznala. *Pohađanje Škole neizmjerno me obogatilo.*

Pomalo sam se bojala ove *teme* i koliko će ju moći pratiti zbog njene težine, međutim mislim da je *odlično predstavljena* i puno smo naučili.

Do sada *najbolja škola* koju sam ikad posetila, iako je bila onlajn. Ispunila svako očekivanje!

Iako je sama tematika Škole teška, ovo mi je bilo *jedno od najboljih iskustava dodatne edukacije*. Od moderatorica, predavačica i predavača, do sudionica i sudionika, svi su pridonijeli dobroj atmosferi i svi smo jedni od drugih učili i poticali se na razmišljanja o obrađenim temama. Škola je bila od iznimne važnosti jer je, barem kod mene, *stvorila optimizam da je moguće stvoriti dijalog i zajedno promišljati i stvarati skladnu budućnost.*

Organizovana škola koja sa profesionalno bavi veoma važnim temama uz pomoć stručnjaka iz različitih krajeva regiona. *Školu bih svima preporučila*, svim uzrastima.

Škola tranzicijske pravde

